

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/679/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6912212956
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6912212956.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a členov senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom 811 09 Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpeného Advokátskou kanceláriou FRIDRICH PAĽKO, s. r. o., so sídlom 811 09 Bratislava, Grösslingova 4, proti žalovanému Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 14C/187/2012-37 zo dňa 19. augusta 2013, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.
Odporcovi sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh žalobcu, ktorým sa domáhal, aby bola odporcovi uložená povinnosť zaplatiť mu z titulu majetkovej škody sumu 3.844,92 € a z titulu nemajetkovej ujmy sumu 768,98 €, v celom rozsahu.

Žalobca uplatnil náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu, ktorý nerozhodol o žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie 3Er/2340/2010 (EX 10640/2010) v zákonom stanovenej lehote. Z exekučného spisu 3Er/2340/2010 zistil, že dňa 23. 09. 2010 bola súdu doručená žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie proti povinnej F. L. pre vymoženie sumy 1.088,38 € na základe rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu v Bratislave. Súd žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku uznesením vydaným dňa 04. 11. 2010. Na rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia nie je v Exekučnom poriadku stanovená lehota a rozhodnutie bolo vydané do 42 dní od doručenia žiadosti. Okresný súd nemal v konaní preukázaný nesprávny úradný postup ako jeden z predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Na právne zdôvodnenie okresný súd uviedol § 9 ods. 1, ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, a § 44 ods. 2 Exekučného poriadku.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1, § 151 ods. 1, ods. 2 OSP, úspešnému odporcovi ich náhradu nepriznal, pretože ich nevyčísľil a zo spisu nevyplývali.

Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej 15 dňovej lehote (ust. § 204 ods. 1, veta prvá, OSP) odvolanie žalobca. Uviedol, že konaním súdu mu bolo upreté, resp. odňaté právo na prejednanie a rozhodnutie veci nestranným súdom napriek tomu, že rozhodovanie veci zákonným sudcom je základným predpokladom na splnenie podmienok spravodlivého procesu (rozhodnutie Ústavného

súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 345/09). Navrhovateľ v konaní uskutočnil podanie, ktorým upovedomil súd o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že sudcu, ktorému bola vec pridelená systémom súdneho manažmentu na prejednanie a rozhodnutie, je potrebné z konania vylúčiť. Okolnosť, že krajský súd nevidel v označených skutočnostiach dôvod na vylúčenie sudcu, však nič podľa neho nemení na tom, že v očiach navrhovateľa a objektívne v očiach verejnosti nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. V konaní bolo preto možné uskutočniť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad. Ústne pojednávanie vo veci odklad pripúšťalo a nebolo neodkladným úkonom za danej procesnej situácie. Zdôraznil, že konečné meritórne rozhodnutie vo veci súdom vylúčeným sudcom neprichádzalo v čase jeho vydania do úvahy aj preto, že súd v rovnakom rozhodnutí rozhodol aj o zamietnutí návrhu navrhovateľa na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p., proti ktorému legálne pripustil odvolanie. Meritórne rozhodnutie súdu považoval preto za predčasné. Vytýkal i to, že súd nedostatočne oboznámil navrhovateľa s podmienkami, za ktorých je možné viesť konanie, keď ignoroval jeho žiadosť o zrušenie (odročenie) nariadeného pojednávania z dôležitého dôvodu, a preto nesprávne aplikoval § 101 ods. 2 O. s. p. a viedol pojednávanie, na ktorom za neprítomnosti navrhovateľa meritórne rozhodol. Z tohto dôvodu sa navrhovateľ nemal možnosť vyjadriť k tvrdeniam odporcu, z ktorých súd pri svojom rozhodnutí vychádzal a zachytil ich aj v odôvodnení svojho rozhodnutia. Nemal možnosť sa vyjadriť ani k dôkazom, ktoré súd vykonal a založil na nich svoje rozhodnutie. Za takejto procesnej situácie preto došlo k degradácii zásady kontradiktórnosti, k porušeniu práva navrhovateľa na súdnu ochranu, ako aj k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že rozsudok okresného súdu je vecne správny a navrhol ho potvrdiť.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP), prejednal odvolanie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle ust. § 212 ods. 1 OSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 1, 2 OSP napadnutý rozsudok okresného súdu, ktorým okresný súd zamietol návrh navrhovateľa vo veci samej a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania, podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil ako vecne správny.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Po preskúmaní veci odvolací súd konštatuje, že okresný súd vykonal dokazovanie vo veci v dostatočnom rozsahu, vykonané dôkazy správne vyhodnotil podľa § 132 OSP a svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil podľa § 157 ods. 2 OSP. Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Okresný súd neporušil právo účastníkov konania na spravodlivý proces, nakoľko v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak, okresný súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a aj náležite vyhodnotil (Nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 36/2010).

Odvolací súd poukazuje na zodpovednosť žalobcu za obsahové vymedzenie svojho odvolania v spojitosti s povinnosťou odvolacieho súdu rešpektovať viazanosť odvolacími dôvodmi (§ 212 ods. 1 OSP). Odvolací súd nie je oprávnený preskúmať prvostupňové rozhodnutie na základe iných, než účastníkom konania v odvolaní vznesených námietok. V tejto súvislosti je aj predloženého odvolania zrejmé, že z dôvodu predkladania veľkého množstva typových podaní žalobcom na súd, hmotnoprávne a ani procesnoprávne odvolacie dôvody nekorešpondujú s právnymi dôvodmi a skutkovými zisteniami, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie. Okresný súd rozhodol vec na pojednávaní a preukazovaním uplatnenej škody sa nezaoberal, žalobca v odvolaní namietal že vec bola rozhodnutá bez pojednávania a odôvodnenie uplatnenej škody.

Podstatná časť odvolacích námietok žalobcu je založená na tvrdení, že vo veci nerozhodoval nestranný sudca. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd nadriadený, rozhodol uznesením č. k. 23NcC/405/2012-10 zo dňa 15. 10. 2012, že zákonná sudkyňa nie je vylúčená z pojednávania a rozhodovania tejto veci. Od vydania tohto rozhodnutia, v ktorom nadriadený súd podrobne uviedol dôvody, pre ktoré zákonného sudcu možno považovať za nestranného zo subjektívneho aj objektívneho hľadiska, nedošlo ku žiadnym novým skutočnostiam majúcim vplyv na nestrannosť zákonného sudcu, preto je argumentácia odvolateľa o konaní vylúčeného sudcu bezpredmetná. Na rámec uvedeného odvolací súd dopĺňa, že aktuálna aplikačná prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pri zohľadnení tak subjektívneho, ako aj objektívneho hľadiska (teória zdania) sa v prevažujúcej miere prikláňa k

záveru o povinnosti, ako aj požiadavke na sudcu v každej veci zachovať vecný, profesionálny prístup, nadhľad, potrebnú dávku odstupu, pričom samotná skutočnosť, že predmetom konania je nesprávny úradný postup súdu, na ktorom sudca vykonával aj svoju funkciu, nezakladá pomer sudcu k veci, teda dôvod pre jeho vylúčenie. Je nutné rozlišovať medzi pojmom „súd“ a „sudcovia“ a z hľadiska zásad spravodlivého procesu citlivo zvažovať ich vzťah v posudzovaných súvislostiach. Nezodpovedá právnym pomerom priliehavosť názoru o mechanickom vzťahu medzi súdom a sudcami tohto súdu. Vzťah sudcov je pri výkone rozhodovacej činnosti riadený princípom prezumpcie nezávislosti súdnej moci, ktorá nepodlieha subjektívnym pocitom sudcov pri ich rozhodovaní a nie je ničím zaťažovaná v ich postojoch voči súdu. Pôsobenie sudcov na určitom súde je vždy objektívne dané, len samá táto skutočnosť nemôže byť dôvodom ich vylúčenia. Sudcovia ako reprezentanti verejnej moci by tak a priori stáli vo svetle sponchybujúcom ich profesionálne schopnosti. Vzájomný vzťah medzi sudcom a súdom nie je vzťahom zamestnaneckým alebo služobným. Sudca je pri výkone funkcie sudcu nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia, rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietahov, len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom (§ 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z.). Skutočnosť, že predmetom konania je nesprávny úradný postup súdu, na ktorom sudca vykonáva svoju funkciu, nezakladá pomer sudcu k veci. Otázku, či vo veci rozhodoval vylúčený sudca, môže preskúmať súd vyššieho stupňa v riadnom inštančnom postupe na základe riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov, teda nie ústavný súd v konaní o sťažnosti (sťažnostiach) navrhovateľa. Uvedené vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu SR v skutkovo a právne totožnej veci, napr. sp. zn. I. ÚS 89/2013 zo dňa 06. 02. 2013, resp. I. ÚS 92/2013 zo dňa 13. 02. 2013, ktorými rozhodoval o sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. proti uzneseniam Krajského súdu v Banskej Bystrici, a ktorými rozhodol tak, že návrh navrhovateľa odmietol pre nedostatok právomocí Ústavného súdu Slovenskej republiky na ich prerokovanie a rozhodnutie.

Odvolací súd ďalej nespochybňuje, že súčasťou kontradiktórneho konania je právo účastníka byť oboznámený s predloženými dôkazmi, vyjadriť sa k nim a podávať dôkazné návrhy. Zásadu kontradiktórnosti však nemožno vykladať absolútne, resp. formalisticky, ale len vo väzbe s ostatnými zásadami (ustanoveniami) procesného predpisu.

Okresný súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že v súdnej veci k prietahom nedošlo, nemal za preukázaný nesprávny úradný postup ako jeden z predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom a akékoľvek ďalšie dokazovanie vo veci by bolo preto nadbytočné.

Zo zákonného ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyplýva, že zákonodarca stanovuje lehotu len na vydanie poverenia exekútora na vykonanie exekúcie a v prípade, že nie sú splnené podmienky pre takéto poverenie, nestanovuje súdu lehotu, v ktorej rozhodne o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 606/2012 - 20 zo dňa 14. 12. 2012, podľa ktorého aj ústavný súd konštatuje, že v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom v relevantnom čase lehota 15 dní od doručenia žiadosti súdneho exekútora na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie neplatí, ak súd zistí rozpor v žiadosti alebo návrhu, alebo exekučného titulu zo zákonom a musí rozhodnúť o zamietnutí žiadosti o vykonanie exekúcie. Aj Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že okresný súd zákonnou 15 dňovou lehotou z tohto dôvodu nebol viazaný. Aj odvolací súd poznamenáva, že doba rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora v posudzovanej veci nie je neprimeraná., najmä s prihliadnutím na okolnosti daného prípadu, keď tak okresnému ako aj odvolaciemu súdu je z jeho rozhodovacej činnosti známe, že navrhovateľ podával žiadosti o udelenie poverení na vykonanie exekúcií hromadne, teda v rovnakom čase zaťažil všeobecný súd väčším počtom podaní. Je preto zrejmé, že vyššie uvedenú lehotu je možné považovať za akceptovateľnú, ak aj ústavný súd vo vyššie uvedenom rozhodnutí poukazuje na svoju dovtedajšiu judikatúru, podľa ktorej nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právo na prejednanie záležitostí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Aj ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach vyslovil, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama o sebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (napr. I. ÚS 42/01). Zo slovného a logického výkladu ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom v čase začatia exekučného konania vyplýva, že lehota 15 dní sa vzťahuje len na vydanie

poverenia; pokiaľ súd zamietol návrh na vydanie poverenia, táto lehota neplatí, čo je dané zrejme tým, že súd pre posúdenie žiadosti o vydanie poverenia a podkladov na vykonanie exekúcie potrebuje dlhší čas, než na vydanie poverenia.

Odvolačný súd dodáva, že uznesenie, ktorým okresný súd zamietol žiadosť exekútora o vydanie poverenia, nadobudlo právoplatnosť, pretože oprávnený podané odvolanie zobrať späť.

Všeobecne a v súlade s ustálenou súdnou praxou možno nesprávny úradný postup vymedziť tak, že ide o porušenie právnou normou ustanoveného predpísaného postupu štátneho orgánu, resp. o porušenie účelu postupu štátneho orgánu, ktorý - či už súvisí s rozhodovacou činnosťou štátneho orgánu, alebo s ňou nesúvisí - nenašiel svoj bezprostredný výraz vo vydanom rozhodnutí. Pod termín „postup“ možno subsumovať ako (činnosť) štátneho orgánu, tak aj jeho nekonanie (nečinnosť alebo opomenutie), vid' aj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 24/2004.

Zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom, je v sústave práva zaradená do občianskoprávneho zodpovednostného systému; ide o občianskoprávnu zodpovednosť osobitného druhu upravenú samostatným zákonom. Ide o zodpovednosť objektívnu bez zreteľa na zavinenie, nemožno sa jej zbaviť. Základnými predpokladmi vzniku tejto zodpovednosti je jednak (v danej veci) vytýkaný nesprávny úradný postup okresného súdu, existencia škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a škodou. Keďže predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je súčasné, teda kumulatívne splnenie všetkých troch základných predpokladov, je zjavné, že bez zistenia prvého predpokladu, a to nesprávneho úradného postupu, nie je dôvodné skúmať existenciu vzniku škody ako majetkovej či nemajetkovej ujmy, resp. príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Ak jeden z predpokladov nevyhnutný pre vznik zodpovednosti za škodu, a to nesprávny úradný postup nebol v konaní zistený, preukázaný, a naopak, vykonané dokazovanie preukázalo, že okresný súd postupoval plynulo a bez prieťahov, nedošlo k vzniku zodpovednosti štátu za škodu, ktorá by prípadne mohla byť spôsobená orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom. Okresný súd preto dôvodne aj s prioritou na hospodárnosť konania ďalšie predpoklady vzniku zodpovednosti neskúmal.

Žalobca nenapadol uvedené skutkové a právne závery okresného súdu, ktoré boli hmotnoprávnym dôvodom zamietnutia návrhu. Napriek tomu odvolací súd konštatuje, že okresný súd vykonal v prejednávanej veci dokazovanie náležitým spôsobom a v potrebnom rozsahu, spôsobom plne zodpovedajúcim kontradiktórnosti sporového konania umožnil účastníkom realizáciu ich procesných práv a nadväzne zákonným spôsobom vyhodnotil tak procesnú aktivitu účastníkov konania, ako aj meritum veci. Po vykonaní a vyhodnotení dokazovania zákonným spôsobom a v potrebnom rozsahu vydal vecne správne rozhodnutie, ktoré zodpovedajúcim spôsobom v zmysle ust. § 157 ods. 2 OSP aj správne a presvedčivo odôvodnil.

V žiadnom prípade neobstojí ani ďalšie tvrdenie navrhovateľa, ak uvádza, že v danej veci nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania. Uvedené je v úplnom rozpore s vyššie uvedenými skutočnosťami, keďže okresný súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktoré bol navrhovateľ riadne a včas predvolaný (vid' zápisnicu o pojednávaní č. I. 35 spisu).

Vzhľadom na tieto dôvody, ako aj dôvody, ktoré vo svojom rozhodnutí uviedol súd prvého stupňa, a ktoré nebolo potrebné pre svoju presvedčivosť opätovne uvádzať v tomto rozhodnutí, odvolací súd podľa § 219 ods. 1 OSP rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil, a to vrátane súvisiaceho výroku o náhrade trov prvostupňového konania (§ 206 ods. 2 OSP). Okresný súd pri rozhodovaní o náhrade trov prvostupňového konania vychádzal správne z ust. § 142 ods. 1 OSP, podľa úspechu v konaní a súčasne dôvodne aplikoval ust. § 151 OSP.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodoval podľa výsledku odvolacieho konania a § 151 ods. 1, ods. 2 OSP vzhľadom k tej skutočnosti, že úspešný odporca náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.